

Hacı Fahri Zümbül İmam Hatip Ortaokulu Rehberlik Servisi

İletişim Becerileri

Hazırlayan: Mehmet Akif UĞURLU

Sunumun İçeriđi

- İletişim Nedir ?
- İletişimin Ögeleri
- İletişimin Türleri
- Etkili İletişim Becerileri
- Etkisiz Dinleme Türleri
- İletişim Engelleri

İLETİŞİM NEDİR ?

En az 2 insanın karşılıklı olarak bilgi, duygu, düşünce ve yaşantılarını belirli yollarla paylaştıkları psiko-sosyal bir süreç olarak tanımlanabilir.

İLETİŞİMİN ÖGELERİ

İletişimin **kaynak**, **hedef (alıcı)**, **mesaj-ileti** ve **kanal** olmak üzere 4 temel ögesi vardır.

➔ **Kaynak:** Mesajı ileten kişidir.

➔ **Hedef (Alıcı):** Mesajı alan kişidir.

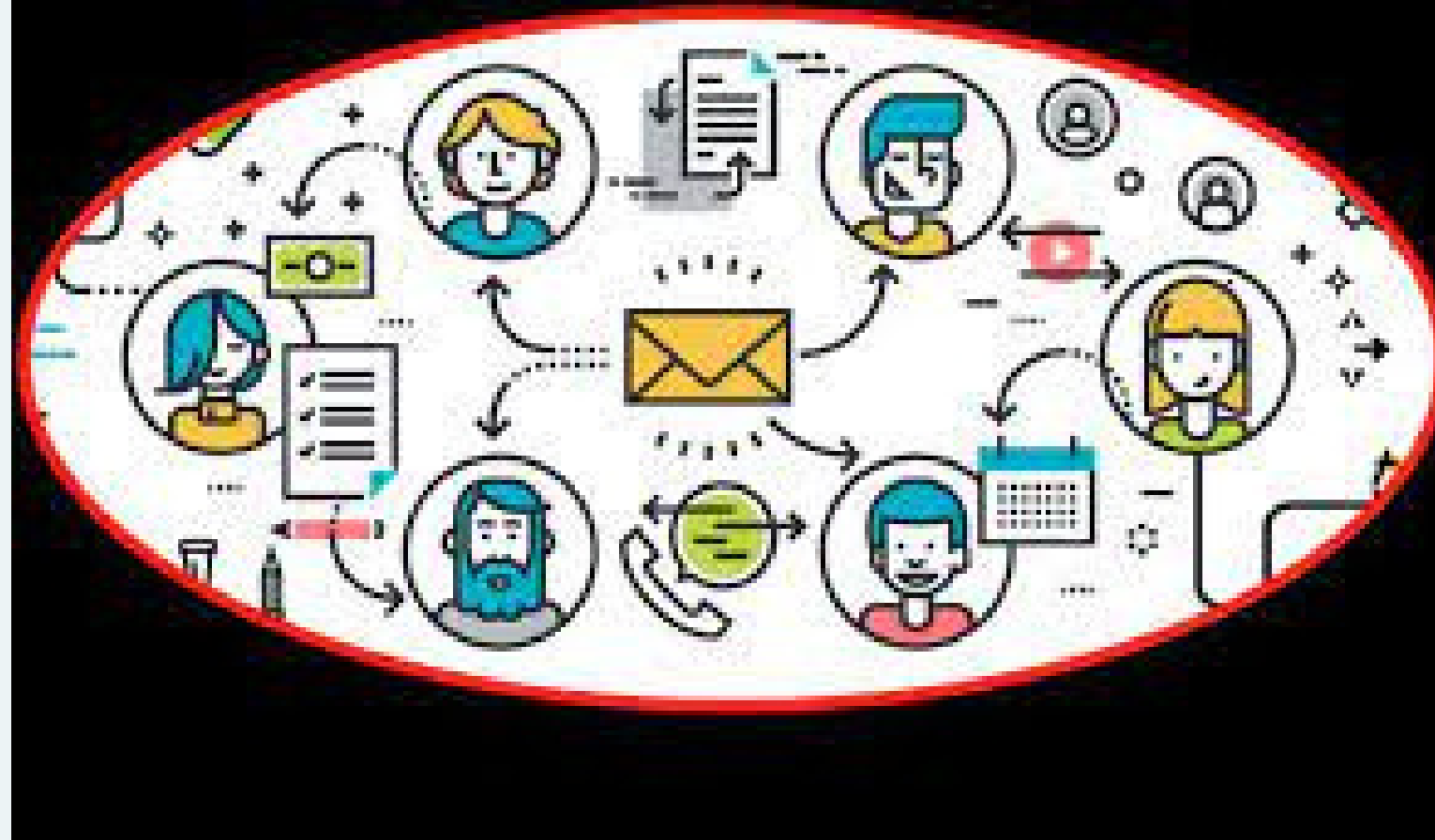
İLETİŞİMİN ÖGELERİ

- ➔ **Mesaj-İleti:** İletişim sürecinde hedefe iletilmek istenen her şey mesaj-iletidir. Mesaj iletilen bilgidir, duygudur, düşüncedir.
- ➔ **Kanal:** İletişim sürecinde taraflar mesajlarını karşılıklı olarak birbirlerine çeşitli yollarla iletirler. Kanal iletişim sürecinde mesajların gönderildiği araçlardır. Söz, yazı, beden hareketi, internet vb.

İLETİŞİMİN TÜRLERİ

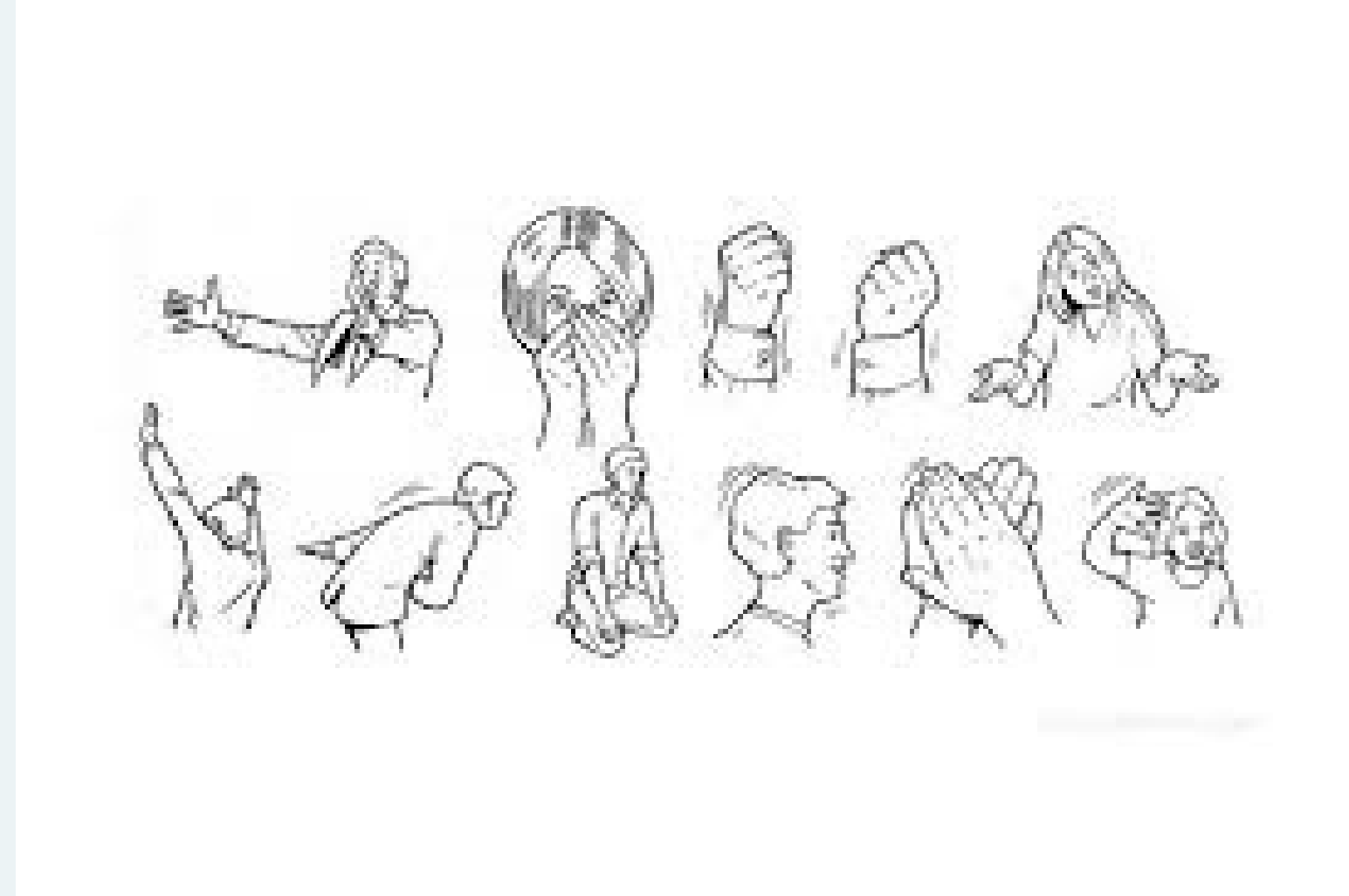
Kişilerarası iletişim, **sözlü**, **yazılı** ve **sözsüz iletişim** olmak üzere 3'e ayrılır.

SÖZSÜZ İLETİŞİM

Beden ve çeşitli bedensel yapılar, bu yapılara bağlı organlar ve bunların hareketleri sözsüz iletişimde önemlidir. Örneğin; yüz ifadesi, bakışlar, el-kol hareketleri, başımızın hareketleri, vücut duruşu vb.

YAZILI İLETİŞİM

➔ Yazılı iletişimde de mesajlar sözcüklerle kodlanmıştır fakat ses ve konuşma şeklinde değil yazma formatında sunulmaktadır. Örneğin; mektup, sosyal medya mesajları.

➔ Sanal dünyada iletişim

ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ

- Saygı Duymak
- Empatik anlayışla yaklaşabilmek
- Etkin Dinlemek
- Somut Konuşmak
- Kendini Açmak

ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ

- Ben Dili' ile konuşmak
- 'Tam ve Tek Mesajı Yollama' Becerisine Sahip Olmak
- Saygıyı Temel Alarak Saydam Davranmak ve Maske Takmamak
- Sözel ve Sözel Olmayan Mesajları Uyumlu Olarak Kullanmak

Saygı Duymak

- Etkili ve anlamlı bir iletişim kurabilmek için bireyin hem kendisine hem de karşısındaki kişiye saygı duyması gerekir.
- Saygı, insanlara yalnızca insan oldukları için değer vermektir, önemsemektir, ilgi göstermektir.
- Din, dil, ırk, statü, ekonomik gelir, cinsiyet, eğitim düzeyi vb. özellikleri ne olursa olsun hoşgörü ile yaklaşabilmektir.

Empatik Anlayışla Yaklaşabilmek

- Empati, kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletme sürecidir.
- Bir başkasının açısından, onun dünyasına bakıp, onu anlamaya çalışan kişi, karşısındakini yargılamadan, aşağılamadan ve suçlamadan sağlıklı bir ilişki kurabilir.

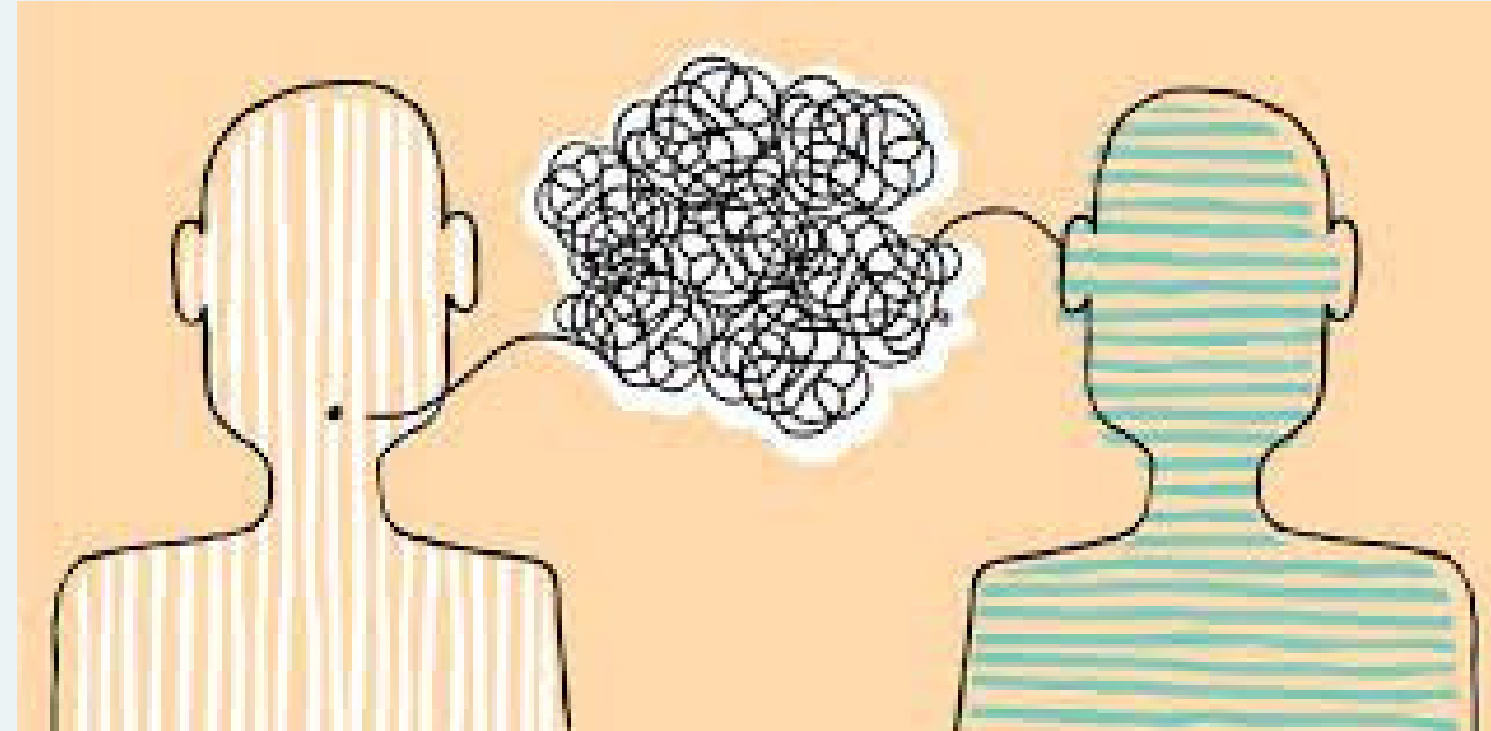
Etkin Dinlemek

- Dinlemek, karşıdaki kişiye değer verildiğinin ve saygı duyulduğunun bir göstergesidir.
- Karşımızdaki kişiyi anlamamanın ilk basamağı da iyi bir dinleyici olmaktır.
- Sözel ve sözel olmayan mesajların, içerik ve duyguların bütününe anlamaya çalışmaktır.

Somut Konuşmak

- ➔ Karşıdaki kişi ile konuşurken genel ifadelerden kaçınmalı ve belirgin ifadeler kullanılmalıdır.
- ➔ İfadelerin doğru anlaşılması için açık ve net konuşmak gerekir.

Kendini Açmak

- Kendini açma, bireyin kendi duygu, düşünce ve eğilimlerini istekli olarak başka birisiyle paylaşmasıdır.
- Karşılıklı kendini açma davranışı, ilişkinin gelişmesi ve güven kurulması ile olur.

Ben Dili ile Konuşmak

➔ Ben dili, bireyin karşısındaki kişiyi suçlamadan, küçültmeden bir konuya ilişkin duygu ve düşüncelerini iletmesidir.

➔ Sen dili ise itham edici, suçlayıcı ve kırıcıdır.

Örneğin:

"Akılsız, ne yaptığını zannediyorsun."

"Bana bağırdığın zaman çok üzülüyorum. Çünkü bana değer vermediğini düşünüyorum."

Tam ve Tek Mesajı Yollama Becerisine Sahip Olmak

- Tam ve Tek Mesaj, mesajın açık ve net bir biçimde anlaşılmasını sağlar
- Tam ve Tek Mesaj, algı, duygu ve yollayanın isteği olmak üzere 3 ögeden oluşur.

Örnek: Arkadaşınız sizden izinsiz bir eşyanızı kullandı.

Algı: Eşyanızın alındığını farketmek

Duygu: Telaş, kızgınlık, öfke.

İstek: Bir daha izinsiz kullanmaması.

"Eşyalarımı izinsiz kullandığını görüyorum, bu duruma çok öfkelen dim, bundan sonra izin alarak eşyalarımı kullanmanı istiyorum.

Saydam Davranmak ve Maske Takmamak

- ➔ Saydamlık; dürüstlük, içtenlik ve doğruluk anlamına gelir.
- ➔ Bireyin rol yapmaması, maske takmaması, olduğu gibi görünmesi ve içi-dışı bir olmasıdır.
- ➔ Hileler, kurgular, roller ya da gizli mesajlar olmaksızın yalnızca bireyin kendisi olmasıdır ve kendisiyle barışık olmasıdır.

Sözel ve Sözel Olmayan Mesajları Uyumlu Olarak Kullanmak

- Dilin etkili bir biçimde kullanılması için sözel davranışlara sözel olmayan davranışların (yüz ifadesi, göz iletişimi, el-kol hareketleri vb.) eşlik etmesi gerekir.
- Örneğin; kişi, kızgın olduğunu sözel olarak açıklarken vücut duruşu ve yüz ifadesi de kızgın olduğunu ortaya koyarsa burada uyum söz konusudur.

Etkisiz Dinleme Türleri

Yetersiz Dinleme

Yetersiz dinleme, dikkatimizi karşıımızdaki kişinin söylediklerine vermeme ve kendi zihnimizden geçenlere odaklanmadır.

Kalıplanmış Dinleme

Kalıplanmış dinleme, karşıımızdaki kişiyi anlamadan, kendi yaşadıklarımızı ön plana alarak dinlememizdir.

Yüzeysel Dinleme

Bu dinleme türünde iletişim daha yüzeysel olur ve derinlerdeki duygulara, düşüncelere, anlamlara ulaşamaz.

Görünüşte Dinleme

Bu dinleme türünde birey dinliyor gibi görünse de, iç dünyası başka bir yerdedir ya da aklında karşıdaki kişinin söylediğinden daha önemli bir konu vardır.

Seçerek Dinleme

Bu dinleme türünde kişi, karşıdakinin söylediklerinden sadece ilgilendiklerini dinler, diğer söylenenleri dinlemez.

Savunucu Dinleme

Bu dinleme türünde birey, her ne duyarsa söyleneni kendisine yönelmiş bir saldırı olarak algılar ve hemen savunmaya geçer.

Tuzak Kurucu Dinleme

Bu dinleme türünde birey, karşısındaki kişiyi hiç ses çıkartmadan dinler çünkü dinlediği bilgiden yararlanarak, karşısındakini zor duruma sokacak fırsatlar yakalamaya çalışır.

İLETİŞİM ENGELLERİ

Öğüt Vermek

Yargılamak

Eleştirmek

Lakap Takmak

Alay Etmek

Suçlamak

Tehdit Etmek

Emir Vermek

Etiketlemek

KAYNAKÇA

Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim-Editör:Prof. Dr. Alim KAYA

